

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Odgovorni urednik Tone Gosnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 23. — Poštni predal 33 — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T.181. — Letna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 125 din. — Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Veličastna proslava ob odkritju spomenika talcem v Novem mestu

Ne smrt, ne kakršnokoli trpljenje nas ne bo ustavilo na naši pravi poti

22. julij, Dan vstaje slovenskega ljudstva, je Novo mesto z vso Dolenjsko počastilo letos na najbolj spoštljiv in dostojen način. Občinske partizanske patrulje so doživele na svojih obiskih pri nešteti družinah aktivistov, na grobovih talcev in junakov-borcev, v krajih znanih bitki in zmag naše vojsketolike lepega, da nas ravda pones nad visoko zavestjo dolenskega delovnega človeka. Njč ni pozabljeno — prestano trpljenje in prelita kri sta obrodila tisočere sadov: svobodni ustvarjamo sebi in našim otrokom novo ter boljše življenje.

Eden najlepših mitingov je bil v ponedeljek zvečer v Dol. Toplicah. Nad 1000 ljudi je pozdravilo stare borce in aktiviste, ki so prišli z Roga in z Laz. Govornikom in ljudstvu so silele solze ganotja same v oči, ko so se spominjali nepozabnih let naše vstaje. Prekrasen je bil partizanski miting na Frati, nepozabna bodo ostala doživljaja s proslavo in pohodom na Trebelnem, po Podgorju, v Suhi krajini in drugod. Zapisati je treba, da so letos partizanske patrulje doživele na svojih obiskih in pohodih veliko več kot v minulih dveh letih.

V sredo dopoldne je bil na novomeškem Glavnem trgu slavnosten sprejem patrulj. Nad 6000 ljudi se je zbralo z vseh strani okraja. Predsedniku okraja tovarišu Viktorju Zupančiču je predal raport načelnik okrajnega štaba patrulj Martin Pavlin, nad 350 partizanov, podoficerjev in oficirjev pa je tisočgla množica viharno pozdravljala. Po govoru predsednika Zupančiča so se množice ob zvokih vojaške godbe podale pred spomenik na vratih, kjer so se slovesnosti začele točno ob 10. uri.

Vse več ljudi je pred zastirami spomenikom. Iz ulic in z vseh treh cest, ki se združijo na Vratih, se trgajo novi valovi pisanih rut in belih rjaj. Izpod Gorjancev in spet iz roške strani rahlo vleče veter v prelep poljetni dan. Zastave vihrajo. Morje zastav. Toliko zastav Novo mesto še ni videlo. Na vseh oknih rože. Korajžnice. Reditelji nemirno švigajo med ljudmi. Prostor in še prostor. Za patrole vendar. Patrole! Med množico zavri: narodne noše! Belokranjke, Fizikulturki, gasilci, mladina in spet patrole, rože, zastavice, zvezde. Iz puškinih cev sika grobni plamenčki. Dolenjska praznuje.

Točno ob desetih stopijo na slavnostno tribuno predstavniki ljudske oblasti, političnih in ostalih organizacij, kolektivov, višji oficirji JLA, organizatorji vstaje na Dolenjskem, spomeničarji. Med njimi je tovarišica Vida Tomšič, org. sekretar CK ZKS, narodni heroj Jože Borštnar, sekretar OK ZKS, državni sekretar za notranje zadeve LRS Niko Silih, polkovnik Savo Trškič, komandant novomeške garnizije, ljudski poslanec in predsednik OLO Viktor Zupančič, predsednik GO ZVVI in ljudski poslanec Franc Krese-Coban, dr. Josip Edgar Leopold-Lavov, prior pleterskega samostana, dolenski prvoborci, predsednik mestne občine Lojze Ivanetič in drugi. Vse te in ostale borce, svoje padlih in žrtev ter zbrano 8000-glavo množico pozdravi tovariš Franc Kolar v imenu Okrajnega in Mestnega odbora Zveze borcev.

K tovarišici Vidi Tomšičevi, ki jo zbrano ljudstvo prisrčno pozdravi v svoji sredi, stopijo trije pionirji in ji s prisrčnimi besedami izročijo cvetje z gorjanskih vrhov. K pokritemu spomeniku stopi narodni heroj Jože Borštnar. Množica nemirno pljuska v ozki prehod na vratih in pridržuje dih. Ze spolzi platno po bronu, in na kamenjnih podstavku zraste pred tisočglavo strmečo množico Talec, zvezanih rok, padajoč pod strelj fašističnih krivolokov, a vendar še tik pred smrtjo poln upora in neusahljive sle po življenju in svobodi.

8000 ljudi je zadržalo dih. V očeh mnogih so solze, so spomini na nedavno preteklost, ko so

prav po cesti pod Talecem hodili v smrt množici, ki jim je bila ljubezen do domovine več kot strah pred okupatorji. Množica molči — vse strmi v bleščeči bron. Potem so salve. Bajoneti na puškah se pobjiskavajo na soncu. In nato partizanska žalostinka; med igranjem in petjem položijo predstavniki oblasti, organizacij in kolektivov 23 vencev. Nageljni, rdeči kot kri, pokrijejo Talecovo vzožje.

V tem stopi na tribuno narodni heroj Jože Borštnar in spregovori o velikem dnevu partizanske Dolenjske. Govori o Dolenjski nekoč in sedaj, o njenem velikem deležu v letih NOB, v

27. aprila 1943 je v požigani kočevski vasi Pugled nekaj nad sto aktivistov OF iz vse Slovenije sprejelo zgodovinsko izjavo osnovnih skupin v Osvobodilni fronti. Ta dan pred desetimi leti je dokončno uzakoni organizacijo OF s Komunistično partijo na čelu.

Deseta obletnica zborna aktivistov se sicer potekla že v aprilu, ob času IV. kongresa OF — SZDL, vendar je med borci in aktivisti, raztresenimi v Sloveniji in izven ožje domovine že davna želja, da bi obudili spomine na trde čase borbe v letih okupacije. Borci naših brigad so v letih do sedaj priredili že vrsto uspešnih praznov, med katerimi je tudi zbor Čubčevce, Cankarjeve in Tomšičeve brigade, ki se je spremenil v praznik vsega slovenskega naroda. Prav tako bi radi tudi illegali svoj dan. Najlepša prilika za to je letošnja velika proslava 10. letnice kočevskega zbora. Republiški odbor pripravlja v okviru praznov tega spomenika dne sedanjosti starih aktivistov OF. Na Pugledu, tri ure hoda od Kočevja, na robu kočevskih gozdov se bodo spet srečali vsi se živi udeleženci prvega zborna aktivistov in drugi stari politični delavci.

Partizanski miting se bo razvil že predpoldne, popoldanski čas pa bodo udeleženci preživeli v razgovorih in spominih ob tabornih ognjih. SKUD iz Ribnice in Kočevja, ki se v okviru kočev-

Loški potok pred občinskim praznikom

V Loškem potoku so velike priprave za prvi občinski praznik, ki bo 31. julija. Tega dne bo poteklo 11 let, odkar so italijanski fašisti požgali vas Travnik in zaselek Belo vodo. Padale so nedolžne žrtve; 18 v Sodolu, 4 pri Mržlozu, 20 pri Mošnjevcu, 2 pri Belci in še in še. Bil so delavci, kmetje in učitelji. 31. julij 1942 je z grozo vklesan v zgodovini Loškega potoka, zato bo odšel na občinski praznik.

V Sodolu bomo na občinski praznik odkrili skromno spomeniško ploščo, ki bo domačinom in mimoidočim dokaz junštva domačinov in okrutnosti tujcev.

Zetve niso opustile potokovega ljudstva. Možje, fantje in dekleta so množično vstopali v razne partizanske enice ali opravljali važna aktivistična dela. V delu za OF se je najbolj odlikoval vas Travnik. Zavedni Potočani so navzlic trpljenju in pomanjkanju pomagali partizanom in jim

katerih je deželica pod Gorjanci neuničljiv duh starih dolenskih kmečkih puntarjev. Novo mesto je bilo v najtežjih dneh slovenske zgodovine prvo uporiško središče in žarišče Dolenjske. Novo mesto je dalo sijajne partizanske kadre, Novomeščani so poslali v Gorjance in Rog na vagone obleke in obutve, zdravil in hrane. Vse premalo se zavedamo, nadaljuje tovariš Borštnar, da je bila pravzaprav vsa Dolenjska tista, ki je v letih 1942 in 1943 do kapitulacije vzdrževala in prehranjevala prve tri slovenske brigade. Zato ne imenujemo zaman kot slavne partizanske kraje tele naše dolenske predele in vasi:

vse od gorupeljskih hribov mimo Primskovega, Cateza, Gabrovke, Cirkna, Stare Gore, Debenca, Rihpovca, Trebelna, doline Lanknice in Smarjete, Mokronog, Sv. Vrh, Malkovec, Telčje, Skočjan, Bela cerkev, Senti-jernej z vsem našim Podgorjem, bližnjo in daljno novomeško okolico s Toplicami, Brezovo Rebrjo, Frato, Dobrnjem, Lisecem, Žužemberkom, Krko, Mu-ljavo, Višnjo goro in še in še.

Vse te vasi in kraji so v najtežjih letih nosili na svojih ramenih reševanje enega najtežjih partizanskih problemov — prehrano naše vojske in skrb za naše ranjence.

Množica viharno pritrjuje besedam tovariša Borštnarja. Borcem polze pred očmi spominj na težke vojne dni, na mraz, mokroto, lakoto, kri.

»Moti se, kdor misli, da živimo danes v miru. Tudi danes se borimo. Ker ne more sovražnik pobijati, špekulira, poneverja,

obrekuje in krađe. Toda nič več nas ne more ustaviti na naši zmagoviti poti v socializem. Mi gremo samo naprej — poti nazaj ni. Da pa smo dosegli vse te zmage v zadnjih letih, je zaslu-ga sijajnega varuha, ki ga imajo naši narodi in Jugoslovanski ljudski armadi, ki je naš pones in ena izmed največjih pridobitev NOB.

Ne strelji, ne viskice, zapori, internacije niso zlomili našega naroda, niso ga zlomili inform-birojevcji s Stalinom, ne gospo-darska blokada, ne neprestano rožljanje z orožjem na naših mejah, ne De Gasperijsko-Va-tikanski rapad na socialistično Jugoslavijo. Taki spomeniki, kot ga odkrivamo danes, dokazujejo, da slovenski narod zmore vse in če spozna pravo pot, da ga na tej poti ne zaustavi ne smrt ne kakršnokoli trpljenje!

Večna slava padlim žrtvam! Pred tem spomenikom pa se hkrati zaobljubljamo, da bomo čuvali pridobitve naše NOB, da bomo v borbi za izgraditev so-cializma ostali enotni in neraz-družno povezani v SZDL, da bomo čuvali kot največje drago-ceno poleg naše svobode — bratstvo in enotnost narodov Ju-goslavije. Vse bomo storili za

V Rogaški Slatini so odkrili spomenik Borisu Kidriču

19. julija je bil v predvorju rogaške steklarne slovesno odkrit spomenik velikemu borcu in revolucionarju Borisu Kidriču, prvi po njegovi smrti. Odkritju je prisostvoval okrog 20.000 ljudi iz vseh krajev Slovenije in tudi delegacije iz drugih republik. Podpredsednik okrajnega ljudskega odbora Celje okolica, tov. Krivec je pozdravil najvidnejše predstavnike našega javnega življenja, nakar je po odigranju državne himne tovariš Edvard Kardelj v daljšem go-

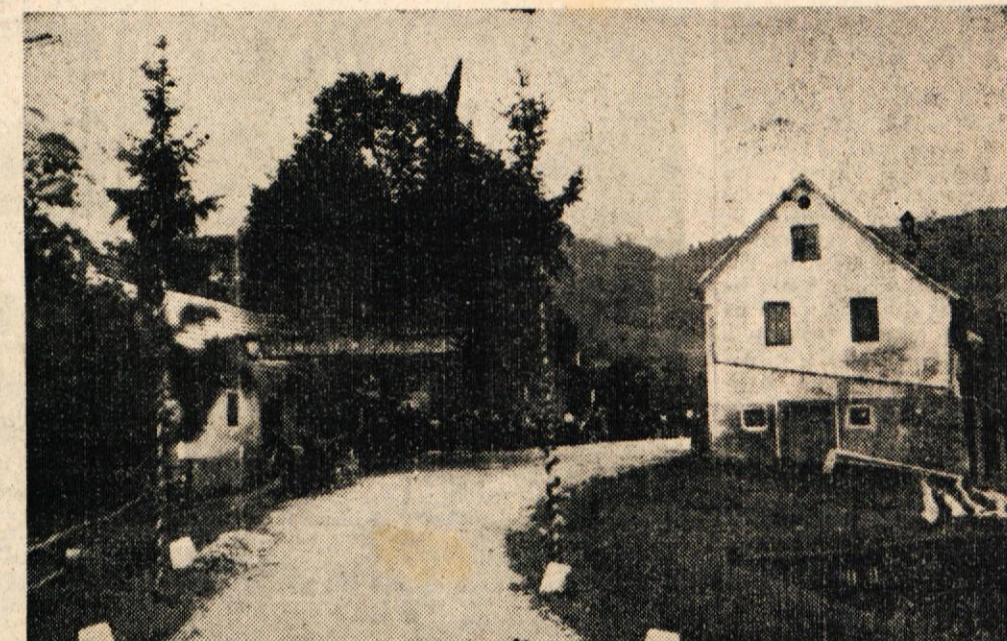
voru orisal delo in lik pokojnega Borisa Kidriča, revolucionarja in prvoborca za pravice delovnega človeka.

Iz celotnega govora in veli-častne proslave je dihale pre-pričanost, da je ime Borisa Ki-driča za vse čase najtežnje po-vezano z borbo in zmag našega delovnega ljudstva. Udeleženci spomeniške svečanosti so z bur-nim plaskanjem in mediklji iz-razili neomajno voljo našega ljudstva, utemeljeno na doslej doseženih uspehih, da bo naše ljudstvo sledilo svetlemu vzgledu svojega velikega sina in si uspešno utiralo pot v socializem.

Medvojni skojevci svetel vzgled mladine Bele krajine

Ze znanje lice Črnomlja je kazalo, da se mesto vneto pri-pravlja na dva praznika hkrati: na deseto obletnico ustanovitve Pokrajinskega komiteja SKOJ in svedano praznovanje Dneva vstaje, 22. julij. Dosežene ceste in ulice, veliki slavloloči, okra-sene hiše in praznično urejene izložbe ter vihrajoče zastave, vse to je dalo svečano lice mestu in okolici.

Velik mladinski festival, zdru-žen s proslavo desete obletnice PK SKOJ, se je pričel že v so-boto zvečer 18. julija s kresovi, z nastopom folklorne skupine iz Preloke in pevskega okteta iz Črnomlja na trgu v mestu in na Gričku ob tabornem ognju. V nedeljo jutraj so se zbrali pred gimnazijo telovadci dru-štva Partizan ter šli v svečani povorki na trg pred poslopje okrajnega komiteja, kjer je bilo glavno zborovanje. 2.000 ljudi, zlasti mladine iz vsega okraja je prisostvovalo zborovanju, na katerem so govorili poleg drugih tudi narodni heroj tov. Albina Maliheva ter člana CK LMS tov. Mitja Vošnjak in Tine Remškar. V svojih govorih so zlasti po-udarjali zgodovinski pomen ustanovitve PK SKOJ pred de-setimi leti na Suhorju pri Metli-ki. Pozvali so belokranjsko mla-

Občinski ljudski prazniki so posvečeni spominu slavnih dni naših krajev iz let NOB. — Cedralje več je občin, ki te dneve svečano praznujejo, vabijo na nje stare borce in aktiviste, delovno ljudstvo svojega in sosednih območij ter mladino, ki se na vzgledih svojih staršev, bratov in sestri uči, kako je treba ljubiti domovino in žrtvovati zanjo vse.

Ob občinskem ljudskem prazniku Gotne vasi smo že poročali. Danes objavljamo sliko s proslave pri »Zajcu« (Badovinca) na Gorjancih in dopolnjujemo prvo poročilo, s tem, da je bil občinski praznik pravzaprav prelep spomeniški dan vsega Podgrada, uspešen nastop mešanega mladinskega pevskega zbora iz Stopič in najlepšo recitacijo pionirke Manjke Ovniček iz Stopič. Velika udeležba ljudi iz Stopič, Gotne vasi, Podgrada, Vinje vasi in drugih krajev Podgorja je potrdila, da bodo občinski prazniki postali z leti tradicija naših krajev in resni-čen spomin na slavn leta NOB.

gospodarsko in kulturno prero-jenje naše Dolenjske in s tem največ pripomogli k skupni gra-ditvi socialistične Slovenije in Jugoslavije.

V imenu mestne občine sprej-

me rato spomenik v varstvo predsednik Lojze Ivanetič. God-ba spet igra, pevcji pojo.

Množice se razhajajo. Zastave še vihrajo in novomeški Talec se blesti v soncu. Blesti se in bo

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

ni lo oddahniti in skoraj do dan-es ne pomisli na svojo obnovo. Zato pa je doslej izvozilo 4 mi-lijone m³ lesa po vsej državi in v inozemstvo in morda dalo iz-med okrajev največ skupnosti in graditvi socializma. Kljub temu se najdejo danes ljudje, ki mor-da hote nočejo priznavati, da se je Kočevsko gospodarsko izprer-ilo. Zato tudi nleti Kočevje in Kočevsko mnogokje se danes na nerazumevanja in odpor, ko pro-si gospodarske in kulturne po-moči.

Toda tudi številke precej po-vedo. Oglejmo si jih nekaj! Pred vojno je bilo v mestu okrog 230 raznih obrtnih delavnic in trgo-vin, 39 gostiln, tri kavarnе, 4 parne žage, dve tekstilni tovarni, rudnik rjavega premoga in še ne-kaj drobnih podjetij. Toda vojna je zadajala rane in pustila. Voi-na zapušča in zapušča pred-vojni razmer je rešetasto vodovodno omrežje, kotanjaste ceste in stanovanjska stiska. Najvažnejša dejavnost v prvih povojnih dneh je bila povsod obnova in indu-strializacija. Le za Kočevje to ni veljalo. Kočevsko se ni niti uteg-

saj je imelo dve tretjini stavb v razvalinah. In še, da je Hitler-jev rajh pritegnil iz Kočevskega in iz mesta samega skoraj vse ljudi. Da pomenijo povojna leta za Kočevsko leta priseljevanja in gospodarske in kulturne neusta-lenosti. Vse to govorimo. Pišemo pa številke.

Toda tudi številke precej po-vedo. Oglejmo si jih nekaj! Pred vojno je bilo v mestu okrog 230 raznih obrtnih delavnic in trgo-vin, 39 gostiln, tri kavarnе, 4 parne žage, dve tekstilni tovarni, rudnik rjavega premoga in še ne-kaj drobnih podjetij. Toda vojna je zadajala rane in pustila. Voi-na zapušča in zapušča pred-vojni razmer je rešetasto vodovodno omrežje, kotanjaste ceste in stanovanjska stiska. Najvažnejša dejavnost v prvih povojnih dneh je bila povsod obnova in indu-strializacija. Le za Kočevje to ni veljalo. Kočevsko se ni niti uteg-

nilo oddahniti in skoraj do dan-es ne pomisli na svojo obnovo. Zato pa je doslej izvozilo 4 mi-lijone m³ lesa po vsej državi in v inozemstvo in morda dalo iz-med okrajev največ skupnosti in graditvi socializma. Kljub temu se najdejo danes ljudje, ki mor-da hote nočejo priznavati, da se je Kočevsko gospodarsko izprer-ilo. Zato tudi nleti Kočevje in Kočevsko mnogokje se danes na nerazumevanja in odpor, ko pro-si gospodarske in kulturne po-moči.

Toda Kočevje in okolica mora na noge, čeprav z lastnimi sred-stvi. Pogoj zato je razvoj kočev-skih industrijskih obratov in gradnja novih. Stroji v tekstilni tovarni so že zastareli in jih je že lastnik v bivši Jugoslaviji hotel zamenjati. Danes je zato še bolj potrebno, da v tej tovarni zame-njamo stroje, če hočemo res, »to-varno« in zaposliti delavce. Na

me rato spomenik v varstvo predsednik Lojze Ivanetič. God-ba spet igra, pevcji pojo.

Množice se razhajajo. Zastave še vihrajo in novomeški Talec se blesti v soncu. Blesti se in bo

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

blestel dolgo, še takrat, bo svet ne bo poznal več morije in klan-ja. Mimoidočemu bo govoril: nič nam ni bilo podarjeno, za ceno najdragocenejših žrtev smo si priborili svobodo!

Pogozdovanje, nega in čuvanje gozdov, naša skupna odgovorna dolžnost

Ko govorimo na Dolenjskem o industrializaciji, o zaslužku sekačev, voznikov, nakladalcev, žagarjev, drvarjev, skratka — kadar govorimo o narodnem dohodku in potrebi njegovega povečanja, vedno mislimo na les. Dejstvo je, da je les še vedno najbolj znana in najbolj dostopna surovina na Dolenjskem in bo še dolgo. Ob pravilnem čuvanju, negi, pogozdovanju in izkoriščanju je les neizčrpna zakladnica. Rastocje zlato je, ki pametnemu gospodarju donaja visoke obresti. Zanimivo je, da les tudi danes, v času razvite tehnike ne izgublja vrednosti. Povpraševanje po lesu in lesnih izdelkih je vsak dan večje, s tem pa seveda raste njegova vrednost.

V povojnih letih nam je les pomenil glavni vir dohodkov. Z lesom smo obnovljali porušeno domovino, gradili objekte težke industrije ter se hkrati borili proti gospodarski blokadi vzhodnih držav. 70 odstotkov vsega izvoza je takrat predstavljalo les. Prisiljeni smo bili globoko segati v gozdove v škodo celotnega gozdnega gospodarstva. Toda, če smo takrat morali globoko seči v zalogo našega rastočega zlata, moramo sedaj, ko se razmere urejujejo, to popraviti.

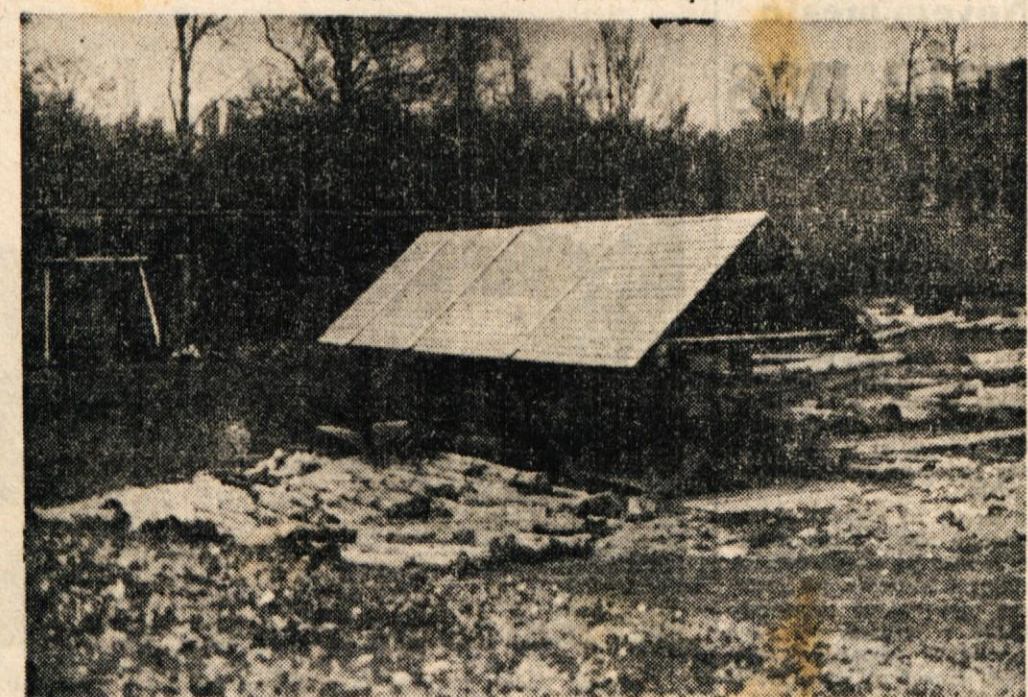
NOVOMESKO GOZDNO GOŠPODARSTVO V SKRBI ZA GOZD

Vse do leta 1950 je bilo izkoriščanje državnih gozdov pod upravo Gozdnega gospodarstva, ki je hkrati skrbelo tudi za vzgojo gozda. Pri obsežnem izsekovanju je bila skrb za rast le bolj simbolična, prav tako pa tudi nega gozdov in gozdni red. Čeprav so ponekod seki pod strokovnim nadzorom, je sprito razmer in pomankljaj strokovnjakov in ljudi za delo sploh, gozd zelo trpel. Z januarjem 1950 se je proizvodnja ločila od nege in vzgoje gozda. Od takrat se je v gozdu mnogo spremenilo na bolje. Gozdno gospodarstvo so se posvetila samo pogozdovanju, negi in varstvu gozdov, kar je vplivalo tudi na gozdni red. V gozdu pa sta se zdaj znašla prava prava dva gospodarja: tisti, ki ga negoval in tisti, ki je sicer pod nadzorom prvega, a vendar — sekal in vozil. To je povzročalo stalne prepire, pa tudi tožbe niso bile redke. Ko se je sečnja lesa zmanjševala (in se bo še zmanjšala), je prišlo letos do druge razmejitve med lesno industrijskim podjetjem in gozdnim gospodarstvom. Gozdno gospodarstvo je prevzelo pod svojo upravo tudi sečnjo in spravo lesa do obratov industrijskih podjetij.

LANI SO POGOZDILI 95 HA, POSADILI 417.000 SADIK IN PODSEJALI 1.542 KG SEMENA

Gozdno gospodarstvo Novo mesto obsega skoraj celotni dolenski bazen, to je območje okrajev Novo mesto in Črnomelj, del okraja Kočevje in del okraja Krško. Smotno gospodarjenje z gozdom ni možno na majhnem območju in se zato meje gozdnega gospodarstva ne ujemajo z okrajnimi mejami. Gozdni red, ki je bil prej hud, a utemeljen kamen spoteke med gozdarji in koristniki lesa, je prišel spet do veljave. Gozdno gospodarstvo Novo mesto se je na svojem območju odločno zavzelo zanj. Zaradi večjih posevkov v prejšnjih letih in velikih težav z izvozom se v gozdu ostale posekane količine lesa dalj kot bi smele. To, in neredno pospravljanje odpadkov, je vplivalo na razpored raznih škodljivcev od lubadarja do lesarja. K temu se je pridružila še škoda po snegu v zimih 1951-52. Samo iz varstvenih razlogov so morali lani posekati 13.700 kubičnih metrov lesa. To so bile sušice, napadene in poškodovane drevesa. Kot vabo za lubadarja so posekali 1.468 kubičnih metrov iglastega lesa. Vse to je pripomoglo, da je v gozdu ustvarjen red in da ni nevarnosti za večji razpored lubadarja. Vrstvo gozdov je lani stalo na Dolenjskem nad 2.700.000 din.

ceno. Precejšen del ga izvažamo, veliko pa ga porabimo tudi doma v zdravilstvu, kozmetiki, industriji mila in industriji živil. Za 1.500 litrov olja je treba prekuhati približno 600.000 kg iglic. Zanimivo je, da dajejo iglice jelke skoraj

Nakladalna postaja žilnice pri Krvavem kamnu na Gorjancih

SADIKE IZ DOMAČIH DREVESNIC SO NAJBOLJŠE

Ni dovolj gozd samo čuvati, treba ga je negovati in pomlajevati. Na območju novomeške gozdne uprave (brez GU Mokronog) so lani na površini 95 ha posadili 417.000 sadik, hkrati pa posejali s semenom raznih drevnih sort 19 hektarov, za kar so porabili 1542 kg semena. Očistili so 744 ha gozda. Letno obvezo čiščenja in pogozdovanja so izpolnili s 112 odstotki. Letos nameravajo pogozditi in izpolniti preostek obrasle površine kar na 204 hektarih, posaditi 575.000 sadik, posejati 1345 kg semena ter očistiti 720 hektarov gozdnih površin. Lani so uredili štiri nove drevesnice na površini okrog 2 ha.

Z ODPADKOV PROIZVAJAJO ZDRAVILA IN — DEVIZE

»Prosimo, dajte mi mentol bonbone!« zahteva marsikateri potrošnik v delikatesni trgovini. To so bonboni prijetnega, hladčnega okusa. Prijeten okus daje bonbonom dodatek eteričnega olja, ki se pridobiva s kuhanjem oziroma suho destilacijo iz iglic jelke, smreke in raznih zdravilnih zelišč. Tako tovarno ima tudi novomeško gozdno gospodarstvo v Obrhu pri Podhosti. Iz odpadkov brez vrednosti za druge predelave kuhajo eterična olja. Tisoč litrov in več ga nakuha letno. Eterično olje je dragocena in zelo iskana tekočina ter ima zato tudi primerno

enkrat več olja kot iglice smreke. Z nabiranjem in dovozom iglic oziroma vejic, daje tovarna lep zaslužek domačinom, saj plačuje samo za nabiranje dinar za kg.

Načrtno in strokovno delo je tudi v gozdu potrebno

Čeprav je gozdno gospodarstvo ustanova z lastnim finan. sranjem, ima svoj delavski svet in upravni odbor. Oba si skupno z direktorjem podjetja prizadevata, da z načrtnim gospodarjenjem dvigneta donosnost gozda. Letos sekajo les samo tam, kjer je to iz vzrejnih vzrokov potrebno. S stalnim strokovnim nadzorom so dosegli boljšo izrabo posekanega lesa; dobili so znatno višji odstotek tehničnega lesa kot prej. S tem se je cena posekanega lesa dvignila in bo potrebno zato posekati manj kot je v načrtu. Prav tako kot podjetja, potrebuje tudi gozd investicije. Nove drevesnice, čiščenje, gradnja poti in cest ter logarskih koč, pogozdovanje, varstva, ureditev pašnikov in podobno. Vsa ta dela bodo stala nad 20 milijonov dinarjev, za ostale gradnje, to je ceste, upravno poslopje v Novem mestu in druge, pa bodo porabili nad 40 milijonov dinarjev.

Delavski svet podjetja, ki uspešno dela pri reševanju vseh problemov, sestavlja 39 delegatov iz šestih gozdnih uprav in direktorje. Člani delavskega sveta.

Gozd ni samo neizčrpen vir dohodkov. Gozd je tudi zaščitnik polj, vpliva na vreme in klimo. Zato bi morali tudi v privatne gozdove uvesti tak red, kot ga imajo gozdno gospodarstvo v državnih gozdovih. Nedavno sprejeti zakon o gozdovih bo poskrbel tudi za to perečo vprašanje.

Gozd ni samo neizčrpen vir dohodkov. Gozd je tudi zaščitnik polj, vpliva na vreme in klimo. Zato bi morali tudi v privatne gozdove uvesti tak red, kot ga imajo gozdno gospodarstvo v državnih gozdovih. Nedavno sprejeti zakon o gozdovih bo poskrbel tudi za to perečo vprašanje.

Za privatnika je dovolj denarja, za gozdno takso pa ne

Po ugotovitvah kontrolnih organov bi morale kmetijske zadruge oziroma njihovi lesni odseki plačati do konca aprila gozdne takse v znesku 12.509.000 din, v resnici pa so plačale do konca junija komaj četrtino tega zneska. Z denarjem, ki ga zadruge neupravičeno zadržujejo, delajo še naprej razne kupčije, oziroma ga uporabljajo za obratna sredstva.

Primer, kakšen odnos do zakonitih predpisov ima kmetijska zadruga v Strazi in kako na drugi strani velikodušno podpira privatni sektor, je zelo značilen za poslovanje te kmetijske zadruge.

Kmetijska zadruga bi morala

V Beli Krajini ima domača obrt bodočnost

Da bi našel nove vire dohodkov za pasivne vasi, je Gospodarski svet OLO Črnomelj organiziral vrsto sestankov po vprašanih domačih obrti v Beli Krajini. Organizirane tkalske družine se bodo v zimi priključile okrajnemu invalidskemu podjetju, v podjetju »Belokrajinka« bo dobile zaposlitev vse dobre vezilje. Prav tako bodo tkalke lahko preko »Belokrajinke« izvrševale razna naročila za ustanove in tudi za privatnike. »Belokrajinka« bo izdelovala prvotno belokranjsko domačo platno, ki je tako priljubljeno za letne obleke, srajce, namizne prte itd. Obenem bodo izdelke tkalke po vzorcih izdelovale pisane tkiva za ženske letne obleke, tkiva za torbice, denarice, mape in različne bloke.

Zadnji dve razstavi ročnih del v Adlešičih in na Vinici sta pokazali, da vezilje sicer še niso številne, da pa so belokranjska dekleta zelo spretna. To dokazujejo tudi izgotovljena dela učenk učiteljice Babnikove in Adamičeve.

V Adlešičih je že 50 tkalk, ki se bodo v jeseni vključile v delo pri »Belokrajinki« v Črnomlju. Tudi na Preloki se članice obeh tkalskih družin iz Preloke in Zilji živo zanimajo za razvoj tkalske obrti.

Marica Starešiničeva iz Preloke je povedala, da je konoplja, katere seme je dobil kum Račič iz Italije, zelo lepo narasla in je še enkrat večja od domače. Zato bodo naročili tudi prihodnje leto konoplino seme v Bologni. Na Vinici so se sestanka udeležile samo vezilje, učence učiteljice Adamičeve. Ostalih viniških žena in deklet ni bilo zato, ker niso bile obveščene. Starihi vezilji ni na Vinici, izmed deklet pa so redke, ki samostojno prevzemajo naročila. To bi pomenilo, da v Vinici ni zanimanja za tkanje, kar pa ni res, saj vemo, da je v viniški okolici precej prav dobrih tkalk.

Sestanek je organiziral OLO Črnomelj, domača obrt pa sta propagirala tovariš Franc Tešar, direktor »Belokrajinke« in ravnatelj Božo Račič.

Etnografska razstava v Črnomlju

Na povabilo Belokranjskega muzeja v Metliki je pred štirinajstimi dnevi prišla v Belo krajino študentska ekipa etnografskega seminarja ljubljanske univerze, da različe nekatere predele Bele krajine. Nadzorstvo nad ekipo je imel univ. prof. dr. Niko Zupančič, delo na terenu pa je vodil član seminarja absolvent Jernej Šušteršič. Ekipa je raziskala predvsem materialno in duhovno kulturo v Griblah in okoliških vaseh, nato pa se je premaknila v dolino Kolpe pod Starim trgov, kjer je v odročnih vaseh došla bogat etnografski material.

Člani ekipe so vsepovedno našli lepo razumevanje in to ne samo pri ljudski oblasti in

ve. V Adlešičih je že 50 tkalk, ki se bodo v jeseni vključile v delo pri »Belokrajinki« v Črnomlju. Tudi na Preloki se članice obeh tkalskih družin iz Preloke in Zilji živo zanimajo za razvoj tkalske obrti.

Marica Starešiničeva iz Preloke je povedala, da je konoplja, katere seme je dobil kum Račič iz Italije, zelo lepo narasla in je še enkrat večja od domače. Zato bodo naročili tudi prihodnje leto konoplino seme v Bologni. Na Vinici so se sestanka udeležile samo vezilje, učence učiteljice Adamičeve. Ostalih viniških žena in deklet ni bilo zato, ker niso bile obveščene. Starihi vezilji ni na Vinici, izmed deklet pa so redke, ki samostojno prevzemajo naročila. To bi pomenilo, da v Vinici ni zanimanja za tkanje, kar pa ni res, saj vemo, da je v viniški okolici precej prav dobrih tkalk.

Sestanek je organiziral OLO Črnomelj, domača obrt pa sta propagirala tovariš Franc Tešar, direktor »Belokrajinke« in ravnatelj Božo Račič.

Na povabilo Belokranjskega muzeja v Metliki je pred štirinajstimi dnevi prišla v Belo krajino študentska ekipa etnografskega seminarja ljubljanske univerze, da različe nekatere predele Bele krajine. Nadzorstvo nad ekipo je imel univ. prof. dr. Niko Zupančič, delo na terenu pa je vodil član seminarja absolvent Jernej Šušteršič. Ekipa je raziskala predvsem materialno in duhovno kulturo v Griblah in okoliških vaseh, nato pa se je premaknila v dolino Kolpe pod Starim trgov, kjer je v odročnih vaseh došla bogat etnografski material.

Člani ekipe so vsepovedno našli lepo razumevanje in to ne samo pri ljudski oblasti in

KRATKE VESTI

GOSPA ELEONORA ROOSEVELT V JUGOSLAVIJI

Gospa Eleonora Roosevelt si že več kot teden dni ogleduje najvažnejše prirodne in kulturne znamenitosti Jugoslavije in raznovrstne tehnične stvaritve zadnjih let. V Zagrebu je z dopisnikom Borbe in Tanjuga povedala nekaj besed o svojih vtisih:

»Ne najdem besedi, da izrazim svoje veselje, da sem obiskala vaše državo kot gost maršala Tita. Imela sem priložnost videti nekatera mesta in kraje v vaši državi in povsod so me nenavadno ljubeznost sprejeli. — Prišla sem odprti oči in v velikim zanimanjem. Vedela sem, da je med vojno Jugoslavija veliko pretrpela, prav tako pa tudi, da je doživela dve hudi suši in lahko rečem, da me je presenetil gospodarski napredek vaše države. Lahko rečem, da se stvari pri vas dobro razvijajo. — Maj najmočnejši vtis, da je prišlo pri vas do številnih pomembnih sprememb. Eden najlepših vtisov, ki sem jih dosegla dobila v Jugoslaviji, je moje bivanje v Dubrovniku. Mislim, da je to najlepše mesto, ki sem ga videla v življenju.«

Gospa Roosevelt je skozi Reko odpotovala na Brione in je že nekaj dni gost maršala Tita.

TROJNA POLITIČNA KONFERENCA V ATENAH

11. julija je bil zadnji dan konference zunanjih ministrov Grčije, Turčije in Jugoslavije. Grčijo je na konferenci zastopal g. Stefanopoulos, Turčijo g. prof. F. Köprülü, Jugoslavijo pa A. Bebler. Na konferenci so zunanji ministri proučili svetovni položaj, zlasti pa položaj v sosedstvu treh držav. Sklenjeno je bilo, da bodo te države še nadalje ohranile odločno in budno stališče in tako v polni meri prispevale k zmanjšanju napetosti in rešitvi mednarodnih vprašanj. Vse tri države bodo zavzele skupno stališče vsakokrat, ko bi to zahtevala sprememba položaja zlasti na Balkanu.

CRNA GORA JE VELIČASTNO PROSLAVILA DAN VSTAJE

Črnoгорci praznujejo Dan vstaje 13. julija. V Bijemem polju se je zbralo na ta dan okrog 25.000 ljudi. Burno pozdravljali je tov. Milovan Djilas poudaril pomen tega velikega dne, ki nam danes v boju za demokracijo ne pomeni samo dan spominov na velike dni, ampak nam je predvsem opora na zmagovalni poti v bodočnost in v socializem.

POCENITEV ŽIVIL IN ELEKTRICNEGA TOKA

Zvezni izvršni odbor in Odbor za gospodarstvo sta izdala vrsto pomembnih ukrepov, s katerimi se bodo v mejah naših trenutnih možnosti pocenili nekateri predmeti široke potrošnje, tako izdelki živilske industrije za 25 odstotkov. V zvezi s pocenitvijo živil bo ukinjen ali znižan tudi davek na promet za nekatere izdelke živilske industrije (izdelke iz sadja in sladkornja, salamo, suho testo, kekse, pivo, alkoholne pijače, bonbone in čokolado). Prav tako bodo železniške direktije znižale prevozne cene za dovoz kmetijskih pridelkov na trg.

Tudi električni tok se bo pocenil, kar bo omogočilo večjo porabo električne energije v gospodarstvu. S tem v zvezi se bo povečalo povpraševanje po električnih strojih, ki jih naša industrija lahko izdeluje, pa na njihova potrošnja neznatna. Premog je še vedno predrag. Država je še močno znižala akumulacijo, da bi vplivala na povečanje proizvodnje, toda premog se je pocenil samo v premogovnikih, ne pa v trgovski mreži, ki oskrbuje prebivalstvo. Pričakujejo, da se bo tudi premog pocenil.

Gojenec grmske kmetijske šole nam piše

»Podeželska mladina skrbi premalo za svoj umski razvoj, za svojo izobrazbo. Med mestno in kmečko mladino pride pogosto do prepira in celo do sovraštva. Kmečki človek bi se ne smel sramovati svojega stanu. Prav to je nazadnjaštvo. Vas se mora prav tako kakor mesta in industrijske središča boriti za svoj napredek. Reperca vas pri Novem mestu je sosedja Kmetijske šole na Grmu,

vendar ji ni dala niti enega mladca. Vas ni taka, kot naj bi bila. Strehe so slabe in mnogokje krite s slamo in brez dimnika. Okna so črna, okajena, kar ni lepo, ne higijensko. Sadno drevje ni ponekod očistočeno niti enkrat na leto in so za to odlični pogoji za razširjanje kaparja. Njive so plevalne. Vse to kličo kmečko mladino, naj se izobrazila! In prav piše!

I. B.

Franček Saje:

Vatikan in Slovenci

Sklenili so, da bodo za te ideje agitirali med ljudstvom, ki nekako od duhovnikov pričakuje pomoči in rešitve. Sedaj je ljudstvo razburjeno in inteligenti bi mogli v pravoslavje, ako se zadeve ne izboljšajo ...»

Ko so primorski duhovniki sestavili dobro dokumentirano spomenico, so dekani Valentinčič, Šašel in Derfar ter škof Jeglič 1. marca 1920 odpotovali v Vatikan. Tam so »podatkom v spomenici ustno pripovedovali grozne slučaje od strani Lahov in laške duhovščine ...»

Papež jih je sprejel 6. marca in jim dal nekaj meglenih obljub. Toda nekateri kardinali so jim kar odkrito pokazali svoje sovražno stališče. »Kardinal Lay se nam je protivil in ni pustil gospodom, da bi mu vse obrazložili. Nevoljni smo šli od njega.« Kardinal Merry del Val pa je Jegliču priznal, da »laška vlada dela sistematično na to, da papeštvo nacionalizira, namreč da bi bil papež ne le kot oseba, ampak tudi kot papež Lah in bi kot primas Italije podpiral laško politiko.« (Jegličev dnevnik, zapisek 12. marca 1920.)

To se je tudi zgodilo. Zato je cerkveni zgodovinar Viktor Steska o gornjih prošnjah in zahtevah moral kratko ugotoviti, da se nobena »želja slovenske duhovščine ni izpolnila.« (Slovenci v desetletju 1918—1928, str. 428.)

Zaradi tega je šel Jeglič z dekanom Valentinčičem 31. marca 1921 ponovno v Vatikan, kjer sta bila »brez možnosti doseči kak uspeh«. Vatikanski gospodje so jima prostodušno izjavili, da italijanska vlada hoče »Slovence, dobljene po mirovni pogodbi poita-

15 lijanciti ... Papež ne more s silo nastopiti; je sedaj v takih stiskah, da se mora na vlado in njene nazore ozirati in v koristih pokrajini Cerkev večkrat popusti, da reši koristi splošne Cerkev.«

Po rapalskem diktatu in aneksiji je »demokratska« italijanska vlada poostila nasilje nad jugoslovansko manjšino in dopuščala zločine fašističnih tolpi, ki jih je podpirala tudi italijanska duhovščina. Dekan Škerbec je moral pobegniti iz Istre, ker mu italijanska vlada ni dovolila državljanstva. Ko je 27. novembra 1922 obiskal škofa Jegliča, mu je takole opisal gorje slovenske duhovščine:

»Povedal je, kako fašisti neljube duhovnike mučijo. Pridejo po trije ali štirje, eden nastavi duhovniku revolver na prsi, drugi mu kaže granato, tretji ga sili piti ricinovo olje in kriče »o bever, o morte!« (piti ali smrt). Duhovnik mora izpiti. Dvanajstotri so že tako naredili. V šole pošiljajo kot učitelje italijanske duhovnike, ki naj uče vse predmete in tudi veronauk. Ves pouk je v italijanskem jeziku. Ko pride (dekan Šerbec) nedavno na prižnico, da opravi popoldansko pobožnost, dobi tam italijanskega duhovnika, ki moli rožni venec italijansko, zakar ljudstvo godrnja in mrmra. Ko tega duhovnika vpraša, kdo ga je pooblastil, zavpije nad njim: »Komur to ni všeč, naj gre čez mejlo!« — Grozno! (Jegličev dnevnik, zvezek XI, str. 262.)

To barbarstvo je obsodil celo novi tržaški škof Bartolomasi. Zaradi te obsodbe je moral zapustiti Trst, a je kasneje tudi sam postal fašist. Ob njegovem odhodu je škof Jeglič 1. marca 1923 zapisal v svoj dnevnik:

»Škof Bartolomasi je pred odhodom odpravil slovenske pridige pri sv. Antonu rekoč, da ga je vlada prisilila in da Slovenci laško razumejo. Fašisti groze, da bodo morale biti prepovedane vse slovenske pridige v Trstu. Domačim duhovnikom groze z upokoženjem in z ricinovim oljem ... Verniki Slovenci so silno užaljeni, v cerkev jih hodi manj in manj, vedno več jih pa hodi v pravoslavno

cerkev. Ako pojde tako naprej, v petih letih ne bo nobenega slovenskega duhovnika v Trstu. Slovence hočejo poitalijančiti. V Rim pojde deputacija. Mene prosi za pomoč ... Te dni bom tudi pisal sv. Očetu.«

Medtem pa sta v italijanskem in katoliškem Rimu zavladala fašistični duši Mussolini in papež Pij XI., ki je o Mussoliniju izjavil, da je »človek, poslan od božje previdnosti ...»

Ko je škof Jeglič zopet odpotoval v Vatikan, ga je 26. oktobra 1923 sprejel novi papež. O tej avdienci pri Piju XI. je 1. novembra 1923 v dnevnik zapisal le splošno ugotovitev, da je »marsikaj videl in skuil: povsod bridkosti in žalosti! Naše slovensko ljudstvo Lahi zatirajo, vendar po prepričanju (slovenskih) duhovnikov ga zatirli ne bodo.« Kardinal de Lay pa je Jegliču pri prejšnjem obisku v Vatikanu dejal: »Ekselencja, pomirite se, čez dvajset let ne bo več Slovencev!«

Pij XI. je celo dunajskemu kardinalu Piffllu, ki se je pritoževal zaradi raznarodovanja Tirolskih Avstrijcev, zabrusil: »Molčite! To ni zadeva vaše nadškofije!« Hkrati je papež udaril po mizi in razlil črnilo po rdečem talarju svojega kardinala. In ko je novi tržaški škof Fogar nekoč papežu omenil zatiranje Slovencev, je Pij XI. ponovil fašistično frazo: »Velike ribe žo majhne.« (Po izjavi dobro informiranega primorskega duhovnika.)

Ta odnos Rima in Vatikana do slovenske in hrvaške manjšine je tudi med duhovščino rodil odpor. Tako se je slovenska in hrvaška duhovščina uprla zahtevi Vatikana in italijanskih škofov, da bi se vključila v italijansko Katoliško akcijo. Vrhovni svet krščanskih organizacij Slovencev in Hrvatov v Italiji je na zborovanju 1. junija 1927 soglasno sklenil, da je »vsak pristop k italijanski Katoliški akciji popolnoma nemogoč in izključen«. V obrazložitvi pa obsirna spomenica med drugim navaja:

Cez Gorjance v Belo krajino

POZDRAV BELI KRAJINI!

Bela krajina je velika udrta kotlina. Ob njenem robu, kjer se je izvršil prelom, so se sedaj zelo dobro vidna strma pobočja, ki so nastala, ko se je pogreznilo sosedno področje. Od tod je zlasti lep pogled na kotlino. Širok ravnik plitvega kraja te pokrajine je istega izvora kakor pokrajina na desnem bregu Kolpe, ki jo že vidimo v daljavi.

Kolpa, ki obkroža Belo krajino z juga, izvira pod vrhovi v Gorskem Kotarju. V njenem porečju se lepo vidijo ostanki nekdanjega ravnika, razlomljenega na posamezne stopnje, tako da je zahodnejši del najmočnejše dvignjen in najnižji vzhodni del. V porečju Kolpe so tudi lepo vidne in proti vzhodu vse širše terase. Ob tej reki se že začnejo pojavljati karakteristike Panonske kotline.

Prav na lahko je pihljat prijeten hladni veter. Nad nami je zakrožilo letalo, ki smo mu z veseljem pomahali. Lepa pot nas je vedla preko košenice, kjer pasejo žumberški fantiči svoj čredo. Tam nekje izpod hrasta odmeva celo kladivo zadovoljnega kosca, ki v senci kleplje koso. Nekateri so se pogovarjali o gospodarstvu v teh področjih. Kar more dati zemlja, je krma za živino in gozd. Goje pa tudi, kakor smo sklepali po čredah na pašji, govedo, največ sive dolenjske pasme. Tu in tam je vmes še kak osliček.

NA JUGOVZHODNIH POBOČJIH GORJANCEV

Pot nas je vodila pod sedlom grebena Kule v znano vasico Gaj, kjer je taborila leta 1942 Cankarjeva brigada. Mnogo stavb v vasi je še porušeni in nič ne kaže na njih obnovitev. Žumberčani so gostiljubni ljudje. Malo vode imajo, zato so nas pogostili s kislim mlekom. Najraje bi ga dali zastoj, kakor so ga dajali včasih našim borcem, toda radi smo jim plačali uslugo. Povprašali smo jih po tem in onem. V uvalah imajo skrbno obdelane njivice. Med hišami je polno sadnega drevja, ki pa običajno ne rodi kaj prida. Tu je tipično nase-

Augustin Lah

lje, kjer so ljudje živeli tudi ob izkupička krošnjarjenja. Zive skromno in skrbno za svojo žilovino. Po potrebi zaidejo tudi v trgovino, toda ta je daleč — v Sv. Nedelji. Robo nalože na oslička ali pa tudi sami zležejo nanj in tako premagujejo prirodne ovire.

V Nedelji so nam razkazali zelo zanimivo grško-katoliško cerkev ter staroslovanske cerkvene obredne knjige. Sele tod smo prišli spet do dobrega vodnjaka. Skozi vsa prejšnja naselja nas je spremljal čuden občutek, ko smo se ozirali po zbiralnikih za dežnjo, po kanalih, ki služijo tudi zasmrjevanju, a ne le asanaciji vasi, po neurejenih dvoriščih in razmetanih gnojščih.

Ko smo nadaljevali pot, se nam je še bolj odpiral pogled proti Beli krajini, ki je ležala pod nami vsa ožarjena od opoldanskega sonca. Na levo in desno se širijo že vinogradi, vode je vedno več, tam v dolini čuješ veselje smeh žanjic, ki žanjejo zrelo žito. Tega zlože v kope na polju, dokler ga tik pred bližnjo mlačvijo ne odpelje domov. Tod je tudi polje domov hribov bogate izkorske in vidi se, da je sem našla pot naprednejša dolinska kultura, čeprav je vse obdelano popolnoma ročno.

V BELO KRAJINO

Prešli smo že Lešče in Gabrovec ter smo torej zapustili Žumberak in s slovenskega ozemlja pozdravljali Metliko. V pokrajini že prevladuje obdelana zemlja, je pa še vedno precej gozdičev. Svet je precej razgiban in preide ob Kolpi v lepo ravan. Na vzhodno stran se širijo pomembni vinogradi, ki dajejo posameznim predelom celo glavni dohodek. Ljudje so povsod zelo prijazni in če nisi slišal pozdravljati katerega kolopopnika ali potnico na tej ali oni strani ceste, nam je bilo nerodno, ker so to vselej storili domačini. Zanimivo je tudi, kako se med seboj dele prebivalci

metliške okolice. Mi smo prišli iz pokrajine »gorceva« v dolino »poljeve«. Na zahod, proti Semčiču, se prebivalci »zovejo Sokci«, a severno od njih so pri Suhorju »Privrščani«.

Začeli smo pri 202 m nadmorske višine v Novem mestu, se povzpeli na 969 m visoki hrib Miklavž, prišli pa smo na južno stran Gorjancev, komaj 166 metrov nad morjem, v Metliko. Torej 770 m navzgor in 800 m navzdol brez vmesnih klancev in bregov — to je bila naša dvodnevna pot preko Gorjancev, pot osemnajsturnega utrjevanja mišic. Pa ne mislite, da je ta pot vselej tako dolga, kajti mi smo jo krojili malo po svoji, kakor nas je zabaval eden tovaršev — malo na desno, pa malo na levo in naravnost v ovinek!

V METLIKI

Seveda smo bili utrujeni, vsi prenočili, tako da smo čimprej želeli priti do Kolpe. Ne moremo, da tega ne povem: tako prijetne vode za kopanje, kot je Kolpa, ni nikjer! Široka je in počasna, pa vendar bistra, plitva in globoka, zelo topla in vendar osvežujoča. Po enournem namakanju v vodi skoraj nisem čutil potrebe, da bi šel iz nje in bi ne šel, da me ni vabila tovaršija na breg, kjer se je zabavala. In ker ribiča posebno veselijo — rib, kot kolibille v rojili! Ko si v vodi, ti plešejo okoli nog, plavajo pod teboj in okoli tebe, se s teboj love in zabavajo — le toliko, da se ne dajo ujeti. Po pravici povem, da nisem prav nič ponosen na našo Ljubljanico.

Po tečni večerji in zelo prijetnem počitku smo vstali osveženi v semanji metliški dan. Najprej smo se osvežili z vodo, se okrepčali, potem pa si vsaj deloma ogledali številne zgodovinske in gospodarske znamenitosti tega prijaznega mesteca.

Najstarejše mestno jedro stoji na vrviščnem grebenu. Pod njim, zlasti ob cestah pa se širi novjši del mesta. Glavni mestni trg je s treh strani zaprt, kajti nova cesta skozi mesto se mu je ognila. Mestce je pravzaprav le trgovsko in prometno središče vzhodnega dela Bele krajine. Industrije nima nobene in tudi drugih prilik ne za razvoj teh gospodarskih panog. Tod je med slovenskega še močno pomešan žumberški živelj. Pravzaprav bi morali Metliko smatrati za letovišče, ker ji to pravico daje zelo lepa vzhodna okolica, kopalnice na Kolpi (kjer voda preseže tudi 30 stopinj C) in nekaj gostinskih podjetij, ki nudijo prenočišča.

Srečanje s parti-zansko patruljo

Se dopoldne smo nadaljevali pot proti Podzemlju. Ko smo se približali prijazni vasi, ki se dviga na vzpetini med Kolpo in Lahinjo, so nas veselo pozdravili strelci borcev partizanske patrulje, ki je v vasico napadla in osvobodila. Staro in mlado se jim je pridružilo, zaradi česar nismo našli znanec, ki so nam naročili naj se oglasimo. Zavili smo po levem bregu Lahinje proti severozahodu in pot ob njenem lenem toku nas je vodila po bregu proti toku, koder smo videli rejene šuške, ki so med ločili čakale na svoj plen. Ker smo imeli za seboj vročo pot po glavni cesti in polovico predvidene poti, smo se odločili za počitek pri milnu Krivoglavici, z namenom, da se ohladimo pri mnogih hladnejši Lahinji. Nekaj tovaršev je nameravalo izkoristiti svoj počitek za dovoljen ribolov, pa je le enemu uspelo ujeti dve ribi. Nekateri so preizkušali svoje vešlaske sposobnosti na dveh okornih čolnih.

Tedaj so kopalce znova iznadili strelci — pok, pok, pok — in že so po kameritem jezcu stekli borci izvidnica čez Lahinjo proti milnu. Izvidnica je očistila pot in preganila sovražno zasedo. Tedaj je preko jeze prikorakala tudi glavna patrul-

lje s slovensko zastavo. Tako so stari borci proslavljali spomin na našo skupno veliko borbo proti vsem sovražnikom naše svobode in novega reda, ki ga ustvarjamo. V koloni patrulje smo našli znanec in posebno vesel se pozdravil tovarša Zupiča, ki mi je ob svojem rojstnem domu pripovedoval, kako si je danes že »prilobil« puško ter kako so zajeli tudi prve ujetnike. Kakor v času borbe, tudi sedaj prijateljstvo ni moglo zavreti izpolnitev naloge — patrulja je prodirala dalje proti Gradcu.

Na nebu so se začeli kopičiti kopasti oblaki, ki so se na več straneh močno temnili in spuščali. To nas je vzpodbudilo, da smo se odpravili na pot.

V osrčju Bele krajine

Na terasah ob obeh bregovih Lahinje se širi vas Gradec. V velikem zavoju reke stoji mogočen grad, kjer je sedaj mladinski vzgojni zavod. Grad so lepo uredili; z vzornim redom, disciplino ter dobrimi odnosi, bodo to mladinci lahko našli pravo pot svojega bodočega življenja. V zavodu se uče mladinci razne obrti ter obiskujejo šolo. Reka Lahinja daje vasi posebno obelje. Ob njej je mlin in žaga, prebivalec daje vodo za kuho in živino; na njej goje vodni sport. Za pitje pa uporabljajo studenčnico, ki izvira izpod skale ob Lahinji. V vasi je precej obrtnikov, a poljedelstvo je bolj slabo razvito. Kraj ima pomembnejšo železniško postajo. Pred 100 do 70 leti je tod cvetelo železovarstvo v grajskem okvirju. Poleg nekaterih drugih zgodovinskih spomenikov, so pomembni grobovi iz kamene in rimske dobe pod vasio, še bolj znameniti pa je kake pol ure oddaljeni Kučer pri Podzemlju, ki ga nismo več utegnili obiskati, kajti kmalu je prisopihal vlak iz Metlike. Kučer je znamenit kot poglavita postojarka predzgodovinskega železovarstva.

Vlak je vozil le malo časa, ko smo se že ustavili v Črnomlju. Znamenite partizanske prestolnice nismo videli, ker se širi za grčkom in v dolini Lahinje, pač pa smo videli v daljavi nekaj novega, ki postaja vse pomembnejša. Vlak je že zavil za breg in kmalu nato smo zapeljali čez Otovski most. Tega so zrušili partizani in zapeljali nanj celotni vlak, da so cisterne pale nekaj deset metrov daleč v dolino. Na severni strani smo se vzpenjali v strmo pobočje ob prelomnici, kjer so se dvignili grebeni nad Belo krajino, ki so porasli z lepimi vinogradi in številnim drevmem breske ter marelje. Zarja Bele krajine nam je kmalu zatonila v dva kilometra dolgem predoru nad Semičem.

VELIKI MOJZE — O LJUBEZNI
Ljubiti — to je imeti v rokah za vse preizkušnje nit vodnico, za vsa pota plamenice in čašo za zajemanje v vseh vodah. Hugo

Ljubezen je edina strast, ki ne trpi niti preteklosti, niti prihodnosti. Balzac
Ljubezen, ljubezen, kadar nas ima v svoji oblasti, lahko z gotovostjo rečemo: Zbogom, razsodnost!
Ali ni sreča za moške, da lepota ni edini vzrok njihove ljubezni in da je za mnoge ženske tudi tako? Balzac

Mali oglas

v inozemstvo, vam najhitreje in najceneje preskrbi PUTNIK. Predno greste na letni dopust, se posvetujte s PUTNIKOM! — PUTNIK, NOVO MESTO, telefon 108.

IZGUBILA sem uro od poliklinike do drogerije Novo mesto. Najhitreje naj vrne za nagrado v upravi lista.

LEP PRISPEVEK za spomenik padlim borcem in talcem v Sentejnerju

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

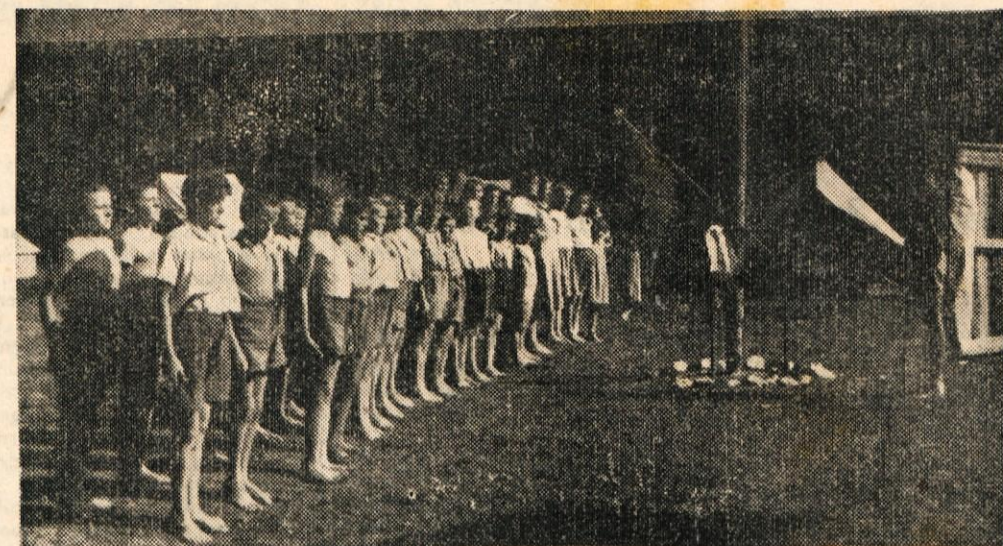
Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zadnji večerni zbor pionirskega tabora na Otočcu je bil v sredo, 22. julija. Ze v nedeljo so pionirji navzlic viharju in dežju počastili Dan vstaje s programom ob tabornem ognju. Obiskali so jih med drugimi predsednik LO MO Novo mesto tov. Lojze Ivančič, ravnateljica gimnazije in učiteljica, odborniki mestne občine, starši in sosedje — vaščani Otočca. 21-inevni tabor, ki sta ga uspešno vodila tudi letos prof. Jože in Mara Gionar, je zaključen. V platnene hišice ob Krki so se vseli člani Rodu gorjanskih tabornikov. Nedaleč proč si bodo prihodnji teden postavili taborišče člani Družine treh smrek iz Sevnice, v meniških stelnikih pri Dolenjskih Toplicah pa taborijo Jeklarji z Jesenic. Čudovita dolenjska pokrajina vabi iz mest in vasi v gozdove, na travnike, na Gorjance. Taboriški pozdrav: »S prirodo k novemu človeku!« — odmeva letos ob bregovih Krke.

Kako je na Kočevskem

Kras bo še stoletja požiral vodo, zato vode na Kočevskem še vedno primanjkuje. Njiv in vrtov je manj kot pred vojno. Pred vojno je bilo obdelovalne zemlje 12.378 ha, sedaj pa je le 6.185 ha. Največ daje redkim naselencem še vedno živinoreja, gozdarstvo in domača obrt. Prebivalci so po večini že opustili v prvih povojnih letih donosno prevoznitvo in spet delajo na kmetijah. Se se pozna, da so Kočevčarji odpe-

ljali okoli 4 tisoč glav živine in mnogo orodja. Danes imajo privatniki manj živine kot pred vojno, imajo pa več ovac, koz in perutnine. Na državnih posestvih pa število živine narasča: od 410 glav (leto 1945) na 2012 glav (leto 1953). Vendar to še zdaleč ne sme biti zadnja številka. Na Kočevskem primanjkuje krme. Prebivalci Kočevskega še nimajo pravega razumevanja za to, da bi pripravili dovolj krme. Prehrana

je v vsem okraju za 24% slabša kot bi morala biti. Isto velja tudi za splošno KZ. Traktor si je v splošne KZ dokončno utrl pot. Prav tako vose bolj raste zanimanje za umetna gnojila. Prej so jih kmetje ene vasi nakupili le po nekaj sto kilogramov, zdaj narajoja vagone. Cena umetnih gnojilom naj bi ostala vsaj še nekaj let taka, kot je sedaj, da se bo kakovost tal izboljšala. Kočevska je pokrajina, kjer se doslej kapar v večji meri še ni razbodeli, zato bo treba bolj kot doslej skrbeti za razvoju sadjarstva. Kraji ob Kolpi dajejo že zdaj vagone sadja.

Vsa ta pereča in neresne gospodarska vprašanja Kočevskega in uspešni zimski tečaji klicejo neke na Kočevskem dvestoletno kmetijsko šolo, ki naj bi pomagala kočevski podeželski madi do osnovne kmetijske izobrazbe.

Še nekaj okroglih
V neko dolenjsko šolo hodi tudi mesarjev Jaka. Učitelj na dolgo in široko razlaga otrokom korist ovce za človeška oblačila. Nazadnje vpraša Jaka: »No, povej, čemu služi volna?«
Jaka ne ve in je tiho. Učitelj: »Iz česa pa je tvoja suknja?«
Jaka: »Iz očetovih hlač...«

Učitelj: »Zadnjič smo govorili o domačih živalih: konju, kravi in svinji. Danes pa se bomo učili o domači živali, ki je vedno ob človeku, pa ga nikoli ne zapusti. Katera žival je to?«
Jaka: — Bolha!

Učitelj: »Kako se imenujejo tisti ljudje, ki ne uživajo mesne hrane?«
Mesarjev Jaka: »Slabi odjemalci, tovariš učitelj!«

Jaka pravi včasih doma, kar ko mu gre v šoli. »Učitelj je rekel, naj mi pokažem severni tečaj. Jaz sem iskal, pa ga nisem našel.«
Mati: »Pravi! Saj sem ti že večkrat rekla, da imej svoje stvari v redu!«

Ko si je Jaka z Jožom grizel kolena nekje pod Gorjanci in pihal v breg, je Jože vzdihnil: »Veš, pot mi kar teče po hrbtu...«
In Jaka: »Kaj misliš, da meni hodi?«

Vsako minuto: vdihne odrasel človek 7 do 8 litrov zraka, prevozi železnice po vsem svetu 3 milijone ton blaga, zraste v jugoslovanskih gozdovih 30 m³ lesa, je na svetu 41 ljudi več, izdelajo v Ameriki 16 avtomobilov, se natisne v Jugoslaviji 50 knjig, izkopljejo v vseh rudnikih na svetu 3800 ton premoga.

Oglas v Ameriki: »Pravkar sem se sprl s svojo draga. Iščem novo, uvidno, razumno žensko bitje z dobro dušo, plemenitim srcem, ki bi mi do konca spletla pulover...«

»Reva, pridi ven. če se upaš!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?«
»Bimbo je prikimal.«
»Oba sva bila dobra s teboj, jaz in gospod polkovnik. Ti prav gotovo nisi nehalnež. Bi se ti postavil za naju, če pridejo tvoji rojaki?«

Bimbo je odločno prikimal. »Vidim, da si res hvaležen, dober in plemenit dečko. Povej mi, kaj bi rekel svojim rojakom, če jima z možem padeva v roke?«

Zamorček je pokazal bele zobe in dejal veselo: »Kadar oni priti, jaz reči po glavarju: »Bela žena dobra žena: beli gospod dober gospod... nič mučiti... takoj zaklati!«

»Kaj misliš, nas bodo premagali?«
»Bimbo, je spet prikimal.«
»Kaj pa počno tvoji rojaki z ujetniki, Bimbo?«
»Zamorček je pokazal razen, na katerem se je cvrta ovca. Jaj, gospa se je stresla ko šiba na vodi...«

Po kratkem molku je rekla: »Bimbo, mi smo bili zmeraj dobri s teboj, ali ne?